

פרוטוקולים לניהול סביבתי בחקלאות ישראל

פילוט לפיתוח כלי ממשק חקלאי באגן נחל ציפורי

גרסה 1.1 | אוקטובר 2023

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פיתוח המסמך

מסמך זה פותח כדי לענות לצורך שעולה מהשטח לגבי מנגנון לתמיכה ישירה בחקלאות עבור מתן שירותי מערכת אקולוגים. המסמך מהווה מענה לאינטרס ציבורי רחב, פרקטיקה דומה נהוגה במדינות רבות. ומהווה כלי עבור משרד החקלאות וגורמים נוספים לניהול המרחב החקלאי.

האגף לשימור קרקע וניקוז תומך בהדרכה מקצועית ותמיכה כספית במעבר ליישום של שיטות מחדשות תוך הפחתה של עיבודי קרקע אגרסיביים ושימוש בתכשירים כימיים על מנת לצמצם את הנזקים הנגרמים לסביבה ולטבע.

שיטות אלו כוללות הפחתת עיבודים, שמירה על חיפוי צמחי, מגוון מינים (מחזור זרעים), שמירה על הביום בתת הקרקע ושילוב רעייה מנוהלת היטב.

חקלאות מחדשת היא גישת שימור ושיקום למערכות מזון וחקלאות. היא מתמקדת בהתחדשות הקרקע העליונה, הגדלת המגוון הביולוגי, שיפור מחזור המים, שיפור שירותי המערכת האקולוגית, תמיכה בסוקסציה, הגברת העמידות בפני שינויי אקלים וחיזוק הבריאות והחיוניות של הקרקעות החקלאות.

במסמך זה מוצגת יוזמה שפותחה במסגרת הפרויקט הלאומי לשיקום נחל ציפורי, בניהול רשות ניקוז ונחלים קישון. בתהליך הפיתוח לקחו חלק בעלי מקצוע ומומחים אקדמאים שסיפקו ידע שלא יסולא בפז:

עריכה:

שי גלעד, יונתן ברם, פרופ' אבי פרוולוצקי

ועדת היגוי:

אלון מאור, אגף לשימור קרקע, משרד החקלאות
אילן לדל, אגף לשימור קרקע, משרד החקלאות
דרור פבזנר, אגף נחלים, המשרד להגנת הסביבה

צוות יועצים מקצועי:

ד"ר דידי קפלן
ד"ר אלדד אלרון
ד"ר אורה משה
ד"ר ז'אן מארק דרור-דופור

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

מבוא

רשות ניקוז ונחלים קישון, כחלק מפרויקט ההדגמה באגן נחל ציפורי, רואה בענף חקלאות שותף מלא בתהליכי שיקום הנחל. אנחנו מאמינים שהאינטרסים של החקלאות ושל השיקום ושימור יכולים להיות סינרגטיים, שבאמצעות תכנון נבון ומבוסס מדע, חקלאות תתמוך בצרכים סביבתיים, והסביבה תתמוך בצרכים חקלאיים. כחלק מתפיסה זו, אנו מציעים תכנית מימון עבור חקלאים שיאמצו פרקטיקות חקלאיות תומכות סביבה. במסגרת התכנית, יוצעו שורה של תמיכות כלכליות, על בסיסן יפותחו הסכמים בין רשות ניקוז ונחלים קישון לבין חקלאי האגן המעוניינים ביישום פעולות ספציפיות במשקים שלהם. במסמך זה, תמצאו פירוט טכני של 13 פעולות שונות, רלוונטיות להקשרים ספציפיים, כמו גם תעריף התמיכות שמוצע עבורן.

אתם מוזמנים לעיין במסמך ולהתייעץ עם יועצי רשות ניקוז ונחלים קישון לגבי התאמת משקיכם לתכנית. יש לפנות במייל ליועץ רנ"ק לתחום החקלאות שי גלעד ב: shaigilad@gmail.com או בטלפון: 0546698815.

- תכנית זו, היא חלק מהפרויקט הלאומי לשיקום נחל ציפורי, המשמש כפרויקט הדגמה לאומי למודלים חדשניים לשיקום נחלים בגישה אגנית אינטגרטיבית, השואפת לתכלול את מגוון הצרכים באגן לכדי שיתוף פעולה סינרגטי.
- תכנית זו מהווה מודל חדשני, שאם יצליח, יורחב לאזורים נוספים. במסגרת ההדגמה, נבחן את הצלחת המודל במדדים הבאים:
- לייצר אינטרס משותף בין החקלאות למרחב הנחל.
- להגן על ולטפח את בתי הגידול הייחודיים והרגישים של אגן הנחל הנמצאים בסמיכות לשטחי חקלאות.
- ליצור מנגנון כלכלי המאפשר ניהול אקטיבי של החיץ בין הסביבה החקלאית לסביבת בתי הגידול הלחים.
- לצמצם זיהום דיפוזי המגיע מסביבת החקלאות ומשפיע על בתי גידול רגישים.
- לעודד תמיכה בקישוריות אקולוגית ובתי גידול בכלל במרחק החקלאי.
- לחזק את ממשק הניהול והטיפול במינים פולשים במרחק הנחל והאגן.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

מעבדה חיה לממשק חקלאות סביבתית

פרויקט הדגמה הוא הזדמנות ללמוד ולהתנסות בפעולות חדשות שיתרמו למאמץ שיקום הנחלים והממשק האגני המשלב. בפרויקטים מגוונים ברחבי הארץ עולה הצורך בכלים אפקטיביים לשיפור הממשק החקלאי עם הסביבה הטבעית בכלל והנחלים בפרט.

אנחנו יוצאים לדרך בשיתוף פעולה עם חקלאי אגן נחל ציפורי, צוות יועצים מקצועי וועדה מלווה במטרה ללמוד, לשפר ולהתאים את הממשקים בכדי שיהיו יעילים ומעשיים, בשאיפה לאימוץ נרחב של פעולות אגרואקולוגיות בשטחי חקלאות נרחבים בארץ.

- לכן מסמך זה הוא מסמך שידוייק משנה לשנה בעזרת משוב בשלוש רמות:
- משוב חקלאי על ישימות הממשק והיכולת לעמוד בהנחיות.
 - משוב אקולוגי על אפקטיביות הממשק ותרומתו למדדים אקולוגיים.
 - משוב מנהלי על המענה של הפעולות למטרות השותפים.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

מנגנון תפעולי שנתי

הפרוטוקולים

 לחצו על הפעולה הרצויה

פעולה 1

ביסוס רצועת
חיץ בכתף
הנחל

פעולה 2

ניהול גדות
נחל

פעולה 3

ניהול מינים
פולשים

פעולה 4

גידולי שירות
בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות
במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות
המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף
ואבקה
(לטובת מאביקים
ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי
של גדרות
(צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות
אקולוגית על-ידי
רצועות צומח רב
שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר
חיה

פעולה 11

ממשק
בסביבת בתי
גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות
לבית גידול לח
(בריכות חורף,
אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות
למניעת סחף
במקומות מועדים

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה

1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בין השטח המעובד לבין רצועת הנחל

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

450 ש"ח לדונם לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

בשוליים של שדות מעובדים, בין אזורים יצרניים של השדה לבית גידול טבעי או אתר לשימור. (מומלץ לשלב מפה של המשק החקלאי עם מיפוי של בתי הגידול והאתרים הסביבתיים במרחב). אתרים לשימור לדוגמא: נחלים/ערוצונים, תעלות ניקוז, בריכות חורף, מעיינות, אחו לח, גדר ירוקה, שדרת עצים, טרסה, חורשה, תא שטח מוגדר שנסקר ונמצא שמכיל ערכי טבע ייחודיים (דוגמת מינים נדירים או בסכנת הכחדה); ניתן להשתמש גם לצד דרך גישה שמעבירה נגר ישירות לגוף מים, קווי גידור שמייצרים קישוריות בין בתי גידול טבעיים.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- רצועת חיץ צמחית יכולה ליצור גרדיאנט של בתי גידול מהנחל לשדה, או בית גידול חדש, להגן על אלמנטים נופיים, לשפר את איכות המים ולהגדיל את התפקוד האקולוגי של רצועת הנחל (או בית גידול לח אחר).
- לצד אלמנטים קיימים, רצועת החיץ תייצר בית גידול ומחסה לחיות בר ותיצור קישוריות עם מסדרונות אקולוגיים סמוכים או בין בתי גידול אחרים.
- לצד אפיק מים, רצועת החיץ תצמצם את ההסעה של מזהמים כדוגמת סחף וחומרי דישון והדברה עם הנגר העילי ותפחית את הגעתם לגוף המים.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

הנחיות

- לאורך השנה תשמר, באחריות החקלאי, רצועה של 4-6 מטר רוחב של גידולי שירות. **גידול השירות ייבחר יחד עם החקלאי.** הרצועה תבוסס במהלך השנה הראשונה של ההסכם ותתוחזק בתקופת ההסכם. ישמר מקטע רציף ואחיד במימדים שהוגדרו בהסכם. (במידה ויש תנועת מטיילים במרחב - **חובה להציף את הסוגייה עם היועץ**).
- באוגוסט, בתום עונת הקינון (שנמשכת בין אפריל-יולי) הרצועה תכוסח בחלקה הקרוב לגידול המסחרי ולא תכוסח בקרבת הנחל, זאת כדי לדאוג למורכבות מבנית מתאימה.
- החקלאי יוכל לעשות שימוש בשאריות גידול השירות לצרכיו לטובת הסרת עודפי חומרי הזנה מאזור בית הגידול הלח.

איסורים

כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נאסר לקיים את הפעולות הבאות ברצועת החיץ:**

- לפזר חומרי הזנה או דשנים אורגנים (פרש פרות, קומפוסט).
- להשתמש בחומרי הדברה, אלא אם לשימוש ממוקד כטיפול במינים פולשים ומתפרצים או מינים הגורמים סיכון לממשק החקלאי הסמוך. וזאת באישור מול גורמי ניהול השטח מטעם רשות ניקוז ונחלים קישון.
- **בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.**

מידע נוסף והמלצות ממשק

- כדי להשיג את המטרות ולייצר תועלות סביבתיות רצויות, אנו ממליצים להשתמש בפעולות מיטיבות לניהול הרצועה:
- הכנת הקרקע במקרה של הידוק צריכה לכלול קילטור עדין בלבד על מנת למנוע סחף נרחב ופעולות עיבוד משמעותיות יותר - כדי לעודד ביסוס מיטבי של הרצועה והולכה הידראולית טובה יותר.
- ניהול עשבייה וכיסוח בצורה קבועה ב 12-24 החודשים הראשונים בכדי לעודד עשבוניים להתפתח.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

- הימנע מכיסוח כאשר האדמה רטובה כדי למנוע הידוק הקרקע.
 - רצועת החיץ אמורה להישאר במקום שלא אמור להיות צורך לזרוע בו שוב במהלך ההסכם.
 - לאחר שהרצועה התבססה, **כסח 1-3 מטר ממנה, בסמוך לגידול, כל שנה באמצע מרץ**, כדי למנוע הפצת זרעים של צמחי באשה (בתחילת מרץ) וכדי למנוע התבססות של צמחים מעוצים ומינים פולשים במהלך הקיץ.
 - במידה וגדלים עצים במרחב הרצועה, אסוף ענפים מתים שמקשים על תחזוקת הרצועה מתחת לנוף העץ. חומר מעוצה מתפרק ומהווה בית גידול חשוב לחרקים.
 - מומלץ לעקוב אחר הנחיות אגף שימור קרקע וניקוז לביסוס וניהול רצועת חיץ.
- מומלץ לבקש מהיועץ המלווה מידע נוסף והמלצות פרטניות שיעזרו בביצוע מיטבי.**

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

- כאשר ישנו חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה בכדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו בכדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות כדי להתבסס עליהם בבקשת התשלום.
- לצורך בקשת התשלום יש להציג:**
- פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות רלוונטיות במידת הצורך רישום של פעולות בזמן.
 - תמונות של הרצועה: אחת בשיא צמיחת (אפריל-מאי) הממשק ועוד אחת אחרי הכיסוח (בסוף הקיץ).
 - חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

לתוכן העיניים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

לחוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה

2

ניהול גדות נחל

לתוכן העניינים**פעולה 1**

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 2

ניהול גדות נחל

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

250 ש"ח לדונם מיושם לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?**מיועד לשימוש בחלקות הסמוכות לנחלים ותעלות ניקוז****איך הממשק יתרום לסביבה?**

- ממשק שמונע גישה של חיות משק (עדרי בקר וצאן) לרצועת הנחל ומייצר רצועת חיץ מנוהלת.
- תרומה ליציבות הגדות, צמצום סחף גדות והסעה של מזהמים לגוף המים.
- הממשק יאפשר בית גידול לחיות וצמחי בר, וייצר קישוריות בין בתי גידול שונים.
- ייתכן שגדילת הצמחייה ברצועה לאחר ביסוסה תגרום להצללה של המים באפיק הנחל והורדת הטמפרטורה של בית הגידול, תרומה חשובה לקיום עולם ביולוגי עשיר חרף תנאי הסביבה הקשים בקיץ.

הנחיות

- לאורך השנה תהיה רצועה בגדה (של לפחות 6 מטר רוחב ממרכז הנחל לשתי הגדות) בה נמנעת הגישה של חיות משק לגוף המים. אזור זה יאפשר בית גידול מתאים מכיוון שהוא לא יכוסח אלא כדי למנוע ביסוס של צמחיה מעוצה בצורה שתפגע בהולכת המים בערוץ.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

איסורים

כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נדרש להימנע מהפעולות הבאות ברצועה המנוהלת:**

- לפזר חומרי הזנה או דשנים אורגנים (פרש פרות, קומפוסט).
 - להשתמש בחומרי הדברה, אלא כדי לטפל טיפול ממוקד במינים פולשים ומתפרצים או מינים הגורמים סיכון לממשק החקלאי הסמוך, גם זאת באישור רשות הניקוז.
- בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.**

מידע נוסף והמלצות ממשק

- כדי לעזור לך להשיג את המטרות ולייצר תועלות סביבתיות רצויות, אנו ממליצים להשתמש בפעולות מיטביות לניהול הרצועה:
- וודא שהרצועה היא ברוב 6 עד 15 מטר לכל צד של הנחל - הרצועה יכולה להיות רחבה יותר, אך התשלום יהיה עד 10 מטר.
 - כסח רק כדי לנהל צמחייה מעוצה כך שלא תכסה יותר מ-70% משטח הרצועה.
- מומלץ לבקש מהיועץ המלווה מידע נוסף והמלצות פרטניות שיעזרו בביצוע מיטבי.**

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנה חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי), ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- רישום של פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות במידת הצורך.
- תמונות של הרצועה: אחת בשיא הצמיחה ואחת לאחר הכיסוח.
- חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

לחוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה

3

ניהול מינים פולשים

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

400 ש"ח לדונם מנוהל לשנה. הפירוט ינתן על ידי היועץ של רנ"ק.

איפה להשתמש בממשק זה?

מיועד לשימוש בחלקות הסמוכות לנחלים ותעלות ניקוז.

במידה ובשטח קיימים מינים פולשים יש לתאם סיור עם נציג מטעם רנ"ק לאפיון והנחיות ניהול.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- הממשק תומך את הניהול האקטיבי ובירוא מוקדים קשים של מינים פולשים הפוגעים הן בסביבה והן בייצור החקלאי, כגון: קיקיון | פרקינסוניה | לכיד נחלים | פרתניון אפיל
- פעולה אקטיבית נחוצה כדי לשמר או לשקם ערכי טבע מקומיים או להגן על אלמנטים ארכיאולוגיים / מורשת או נופיים.
- ממשק מוצלח יראה הפחתה בכיסוי וצפיפות המינים הפולשים באזור המטופל.
- מינים מקומיים ובע"ח יתבססו באזור המפונה ויחזירו איזון טבעי לבית הגידול.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

הנחיות

- לטפל במינים הפולשים בצורה שתצמצם את הכיסוי שלהם בקנה מידה מוסכם ועד מועד מוסכם.
- לבצע פעולות ממשק כימיות רק באזורים המיועדים ובהנחיית פרוטוקול ייעודי.
- להשתמש ברעייה ככלי ממשקי זמני כדי להגן ולעודד התחדשות צמחייה רצויה.
- לטפל בכל התבססות מחודשת של המין הפולש במהלך תקופת ההסכם.
- לקדם ממשק רעייה או כיסוח משלים המותאם לאתר.

מידע נוסף והמלצות ממשק

מידע נוסף ועצה: המידע הנוסף פה יכול לעזור, אך אינו מהווה דרישות של הפעולה הזו.

מידע נוסף באתר רשות ניקוז נחלים קישון.

איפה להשתמש בפעולה הזו

השתמש בפעולה הזו כדי לשלוט בהתפשטות מין פולש ובמידת האפשר כדי לברא אותו לחלוטין מבית הגידול. פרטים מדויקים יסוכם עם היועץ (אקולוג רשות הניקוז).

תוסף זה יכול לשמש לממשק טיפול במינים פולשים גם באזורי שוליים לא מעובדים (משארי שדות) כגון שולי שדה, גדות נחלים, בתי גידול גדתיים, תעלות ניקוז, פינות שדה ושולי דרכים. ניתן לאפשר זאת כל עוד השטח המנוהל נמצא בשטח המשבצת החקלאית.

ניהול מינים פולשים:

- בטיפול בלכיד נחלים, לכיד קוצני ומוקדים צעירים של קיקיון מצוי, הטיפול הוא בעקירה ידנית וסילוק.
- בטיפול בפריטים בוגרים של קיקיון מצוי יש לטפל באמצעות ניסור במסור שרשרת ומריחת תכשיר שוטגאן.
- הטיפול בצחר כחלחל, שיטה כחלחלה ופרתיניון אפיל כרוך בחיתוך והזלפה או שילוב אמצעים, יש להתייעץ עם רשות הניקוז במקרה ומינים אלו מופיעים בשטחכם.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

כאשר מנהלים ונפטרים ממינים פולשים, יש לשמור על חובות חוקיות

בנושאים:

- שימוש בחומרי הדברה להגנת הצומח.
- כיסוח ושריפה.
- איסור על השארת החומר הצמחי בשדה ופינוי החומר הצמחי למקום מאושר, אלא אם כן לא חנט פרי ואז ניתן להשאיר במקום העקירה שיתפרק לבד.

להתייעצות לגבי מינים פולשים ומתפרצים מומלץ לפנות ליועץ רשות הניקוז.

מומלץ לבקש מהיועץ המלווה מידע נוסף והמלצות פרטניות שיעזרו

בביצוע מיטבי.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה

4

גידולי שירות בגידולי שדה

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 4

גידולי שירות בשדה

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

200 ש"ח לדונם לשנה.

איפה להשתמש בממשק זה?

בשדות מעובדים המתנקזים ישירות לגוף מים (ו/או מסומנים במפה של משרד החקלאות כאזור מוטה לסחף). יש לשלב מפה של המשק החקלאי עם מיפוי של בתי הגידול והאלמנטים הסביבתיים במרחב או שדות חקלאיים הנמצאים באזור הרגיש לזליגה של חנקות למי תהום (LEACHING).

מומלץ להשתמש בכלי משרד החקלאות לזיהוי שדות שנמצאות בסיכון גבוה לסחף ([מפת סיכוני סחיפה](#)) כדי לזהות שדות בסיכון בינוני וגבוה.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- גידולי שירות מצמצמים את סחיפת הקרקע מהשדה החקלאי לגופי המים.
- גידולי שירות יכולים לצמצם זליגה של חנקות מקרקע שנשארת חשופה בתחילת החורף.
- גידולי שירות יכולים לצמצם זליגה של מזהמים פוטנציאליים נוספים לגופי המים כגון נוטריאנטים ואגרוכימיקלים הקשורים לקרקע שנסחפת.
- גידולי שירות מסייעים בהגדלת החדירות של מים לקרקע ובהגדלת אוגר המים בחלקה.
- גידולי שירות יכולים לתמוך ולהעצים את מארג החיים בקרקע ובכך לתרום למארג המזון, פוריות ובריאות הקרקע.
- גידולי שירות יכולים לקיים בית גידול זמני אפקטיבי ולתמוך במגוון הביולוגי, שחלקו מיטיב עם החקלאות (למשל עידוד אויבים טבעיים של מזיקים).

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

הנחיות

- לבסס גידול מותאם של גידול שירות (מהיר), מוקדם ככל הניתן, כך שייתן כיסוי צפוף בעונת הגשמים
- סיום גידול השירות יתבצע לקראת האביב לפי המלצת המדריך החקלאי כדי להכין את הקרקע לגידולי האביב.
- הזמן שהאדמה נשארת חשופה יצומצם למינימום האפשרי בהתחשב ביכולת תנועה על הקרקע והכנת השדה לזריעה מחודשת - במידת האפשר לא יותר מ-5 שבועות לפני הזריעה.

איסורים

- כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נדרש להימנע מהפעולות הבאות:**
- לדשן או לזבל מעבר לצורך של גידול השירות, בכדי לא לייצר עודפי חומרי הזנה במערכת.
- בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.**

מידע נוסף והמלצות ממשק

מומלץ לבקש מהיועץ המלווה מידע נוסף והמלצות פרטניות שיעזרו בביצוע מיטבי. בשיתוף והנחיה של האגף לשימור קרקע.

מידע נוסף ועצה: המידע הנוסף פה יכול לעזור, אך אינו מהווה דרישות של הפעולה הזו.

איך לבחור את סוג גידול השירות:

- תערובת זרעים או מין יחיד יכולים להיות בשימוש, אבל חשוב להתאים את הזרעים לאדמה, אזור גיאוגרפי וזמן הזריעה בכדי לעודד נביטה וכיסוי מקסימליים.
- בבחירת תערובת הזרעים יש להתחשב ב:
 - במחזור הגידולים ושיקולי הגנת הצומח.
 - המטרה הראשית של גידול השירות (מניעת סחף, מחזור חומרי הזנה, שיפור מבנה קרקע, גידול מספוא, מניעת זליגת חנקות) ולהתאים את הזנים בתערובת למטרה הראשית.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

- התייחסות לשארטיות של חומרי ההדברה בקרקע ואסטרטגיית השמדת גידול השירות.
- כמות הביומסה המיועדת ואסטרטגיית ההתמודדות איתה בכדי לנהל אתגרים במחזור הגידול.

כיצד לנהל את גידולי השירות:

- הכן את הקרקע לזריעה מיטבית על ידי טיפול בקרקע מהודקת - יעודד ביסוס מיטבי של גידול השירות. במידת האפשר, יש להעזר במזרעות אי פליחה.
- בסס את גידול השירות עד אחרי גשם יעיל ראשון. אם לא משקים. אפשר להשאיר עד תחילת מרץ, בכדי שהוא יתבסס בצורה מיטבית וימלא התפקוד הרצוי.
- בסס את הגידול על ידי זריעה או פיזור, בעדיפות במזרעה סמוך ככל הניתן לפני גשם יציב. (תלוי במועד, סוג הזרעים ולחות הקרקע).
- המנע מכיסוח כאשר האדמה רטובה בכדי למנוע הידוק הקרקע.
- סיים את הגידול עד תחילת פברואר.
- סיום הגידול יתבצע על ידי רולר קרימפר, כיסוח, ריסוס או דיסקוס. בהתייעצות עם המדריך החקלאי.

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנו חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה בכדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו בכדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות במידת הצורך.
- תמונות של הרצועה: אחת בשיא הצמיחה ואחת במועד סיום הגידול.
- חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה

5

גידולי שירות במטעים וכרמים

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

100 ש"ח לדונם לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

במטעים או כרמים צעירים המתנקזים ישירות לגוף מים (ו/או מסומנים במפה של משרד החקלאות כאזור מוטה לסחף) או אשר נמצאים במדרונות בהם נוצר נגר ונלווה אליהם סחף קרקע. (מומלץ לשלב מפה של הממשק החקלאי עם מיפוי של בתי הגידול והאלמנטים הסביבתיים במרחב. או במטעים וכרמים הנמצאים באזור הרגיש לזליגה של חנקות למי תהום (LEACHING). מומלץ להשתמש בכלי משרד החקלאות לזיהוי שדות בסיכון גבוה לסחף.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- גידולי שירות יכולים לצמצם זליגה של מזהמים פוטנציאליים נוספים לגופי המים כגון סחף קרקע ונוטריאנטים ואגרוכימיקלים.
- גידולי שירות יכולים לצמצם זליגה של חנקות מאדמה שהייתה נשארת חשופה לאורך החורף.
- גידולי שירות יכולים לתמוך במארג החיים בקרקע ובכך לתרום למארג המזון ובריאות הקרקע.
- גידולי שירות יכולים לקיים בית גידול זמני אפקטיבי ולתמוך במגוון הביולוגי.
- גידולי שירות מסייעים בהגדלת החדירות של מים לקרקע ובהגדלת אוגר המים בחלקה.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

הנחיות

- מוקדם ככל הניתן יבוסס גידול מותאם של גידול שירות שייתן כיסוי צפוף בעונת הגשמים, יש חשיבות לתכנון גידול השירות במטעים וכרמים חדשים.
- תמהיל הזרעים יכלול דגן וקטניות, ויזרע עד 30 ס"מ מפס הנטיעה. בשנה הראשונה יש לזרוע שיבולת שועל, ובין השנה השניה לרביעית תישתלנה קטניות (מתוך דו"ח מילופרי לחקלאות תומכת מגוון).
- במטע בוגר, יינתנו התנאים הנדרשים להתפתחות סדירה של צמחיית כיסוי טבעית. ככל הניתן יש לאפשר חדירת שמש לקרקע באמצעות דילול ענפים ואוורור המטע, בהתייעצות עם המדריך (מתוך דו"ח מילופרי לחקלאות תומכת מגוון).
- הזמן שהאדמה נשארת חשופה יצומצם למינימום האפשרי בהתחשב ביכולת תנועה על הקרקע.

איסורים

- כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נאסר לבצע את הפעולות הבאות בגידולי השירות:**
- להשתמש בחומרי הדברה, אלא לשימוש ממוקד כטיפול במינים פולשים ומתפרצים או מינים הגורמים סיכון לממשק החקלאי הסמוך, בתאום עם אקולוג רשות הניקוז.
 - לא לחרוש או להשמיד את הגידול - בדגש על תקופת הגשמים.
- בתהליך הגבייה, תתבקשו להצהיר שלא ביצעתם פעולות אסורות במרחב זה.**

מידע נוסף והמלצות ממשק

- מומלץ לעקוב אחר הנחיות אגף שימור קרקע וניקוז לביסוס וניהול גידולי שירות במטעים.
- מומלץ מאוד להעזר במדריכים המקצועיים שהופקו על ידי משרד החקלאות וחברת מילופרי ([דו"חות ופרוטוקולים](#)).

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנו חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות במידת הצורך.
- תמונות של הרצועה: אחת בשיא הצמיחה ואחת לאחר הכיסוח.
- חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

צילום: לירון ישראלי

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה

6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

100 ש"ח לדונם מצטבר לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

- חלקות/כתמים עם פוריות ורווחיות נמוכה.
- פינות בחלקה החקלאית בהן מאתגר להגיע עם הכלים החקלאיים.
- חלקות קטנות ומרוחקות.
- משארי שדה נבחרים.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- מספק מקורות מזון חשובים (זרעים קטנים) לציפורים - אפריל עד יוני.
- הכתם הטבעי ייצר בית גידול ומחסה לחיות בר, בנוסף לקישוריות עם מסדרונות אקולוגים סמוכים או בין בתי גידול אחרים.

הנחיות

- איתור חלקות/כתמים של צמחים גבוהים נושאי זרעים (על פי רוב קוצים)
- יחידות אלו לא תטופלנה על ידי החקלאי.
- במידה וחסרים צמחים נושאי זרעים, ניתן לייצר כתמים על ידי זריעה או פיזור.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

איסורים

כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נדרש להמנע מהפעולות הבאות:**

- איסור ריסוסים ואיסור דישון
- להמנע מכך שגידול יחיד יהווה מעל 80% מתערבות הזרעים (במשקל).
- **בתהליך הגבייה, תתבקשו להצהיר שלא קיימתם פעולות אסורות במרחב זה.**

מידע נוסף והמלצות ממשק

- בכדי לעזור לכם להשיג את המטרות ולייצר תועלות סביבתיות רצויות מאפשרות זו, אנו ממליצים להשתמש בפעולות מיטביות לניהול הרצועה:
- שימו לב שגושים או רצועות הן ברוחב של 3 מטרים לפחות, ובשטח של 1 דונם לפחות, ועד 10 דונם לכל היותר.
 - בסוס את החלקה על ידי זריעת תערובת הכוללת לפחות 4 מינים נושאי זרעים קטנים, בין נובמבר לינואר.
 - יש לזרוע מחדש תערובות חד שנתיים כל שנה, ודו-שנתיים כל שנה שניה.

מידע נוסף ועצה: מומלץ לבקש מהיועץ המלווה מידע נוסף והמלצות פרטניות שיעזרו בביצוע מיטבי.

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר יש חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- קבלות על זרעים.
- פעולות שדה ברמת החלקה, כולל חשבוניות רלוונטיות.
- תמונות של הרצועה: אחת בשיא הצמיחה ואחת לאחר הכיסוח.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

צילום: שי גלעד

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

לתוכן העניינים**פעולה 1**

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

350 ש"ח לדונם לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

- חלקות עם פוריות ורווחיות נמוכה.
- פינות בחלקה החקלאית בהן מאתגר להגיע עם הכלים החקלאיים.
- חלקות קטנות ומרוחקות.

איך הממשק יתרום לסיביבה?

- משאר שדה עשיר בעשבונים חד-שנתיים, עונתיים ופרחים מאפשר בית גידול עשיר ומזין עבור חסרי חוליות בכלל, ומאביקים בפרט, כגון דבורים, שפיריות, פרפרים וציפורי שדה.

הנחיות

- קיום רצועה או גוש של צמחיה מגוונת עתירת צוף, שתהווה בית גידול ואספקת מזון מתמשכת לחסרי חוליות.
- על הרצועה לפרוח לכל אורך האביב והקיץ בכדי לספק מזון וצוף בתקופה היבשה.
- במידה ובשטח המטופל יש כיסוי גבוה של ניטרופילים (קוצים) יש לכסח אותם פעם או פעמיים בחודשי החורף למניעת התבססותם. בכך יגדל הסיכוי להשתלטות מינים מתאימים לחסרי החוליות.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

איסורים

כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נדרש להמנע מהפעולות הבאות בחלקה:**

- איסור על רעיה.
- לזרוע זן אחד בשיעור של מעל 50% ממשקל התערובת.
- **בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.**

מידע נוסף והמלצות ממשק

כדי לעזור לך להשיג את המטרות ולייצר תועלות סביבתיות רצויות מאפשרות זו, אנו ממליצים להשתמש בפעולות מיטביות לניהול הרצועה. (המידע הנוסף פה יכול לעזור, אך אינו מהווה דרישות של הפעולה הזו)

איך לבחור אתר מתאים:

- לבחור אתר פחות פורה, עם מפנה לשמש, דרומי או דרום-מערבי.
- להמנע מלזרוע תחת עצים או באיזורים מוצלים.
- להמנע מאיזורים מאד פוריים בהם נפוצים סרפדים, קיסוסיות או עשבים מזיקים אחרים.

איך לבחור תערובת מינים מותאמת:

- יש למצוא תערובות שכוללות קטניות, דגניים ורחבי עלים (פרחי בר) שיספקו צוף לאורך כל העונה היבשה.
- הפרוטוקול צריך להבטיח שברצועות הזרועות תתפתח חברה של עשבונים חד שנתיים פורחים שיתנו אספקה מרבית של חומרי הזנה למערכת האקולוגית (צוף ואבקה). מומלץ להסתמך על התבססות דגנים, רחבי עלים ומצליבים טבעית ולהוסיף זרעים של מינים זמינים וזולים בכדי להעשיר את המגוון (מינים מומלצים).

לתוכן העניינים**פעולה 1**

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

מינים מומלצים:

תקופה בשנה	מינים מומלצים
(ינואר) פברואר-מרץ	חלבוב מגובשש, עירית גדולה
פברואר-אפריל	שרעול שעיר
מרץ-אפריל	שברק משובל
מרץ-אפריל	תלתן ארגמן, תלתן הפוך, תלתן אלכסנדרוני
מרץ-אפריל	בקיה שעירה, בקיה צרפתית, בקיה תרבותית
מרץ-אפריל	פשתה שעירה, פשתה מצויה
מרץ-אפריל	דרדר גדול פרחים, דרדר כחול
מרץ-אפריל, אפריל-מאי	חרצית עטורה, חרצית השדות
מרץ-יולי	דרדר מצוי
מרץ-מאי	עולש מצוי
אפריל-מאי (יוני)	תלתן הביצות, תלתן זוחל, ליפיה זוחלת, בקיית הביצות, שוש קרח
מאי-אוגוסט	שרעול ישראלי
אוגוסט-נובמבר	חצב מצוי

מומלץ לבקש מהיועץ המלווה מידע נוסף והמלצות פרטניות שיעזרו בביצוע מיטבי

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנה חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- פירוט פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות במידה והופעל קבלן.
- תיעוד של מיקומי רעייה ספציפיים באופן שמוכיח שלא הייתה רעייה באזור חלקת הצוף בתקופה האסורה.
- חשבוניות על זרעים.
- תמונות של הרצועה בשיא הפריחה ולאחר כל פעולת ממשק.
- חשבונית בקשת תשלום.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה

8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

30 ש"ח לכל 10 מטר רץ של כיסוי צמחי של גדר.

איפה להשתמש בממשק זה?

בצמוד למקטע גדר בשוליים של חלקות חקלאיות מעובדות, בסמיכות לבית גידול או אלמנט לשימור. (יש לשלב מפה של המשק החקלאי עם מיפוי של בתי הגידול והאלמנטים הסביבתיים במרחב. אלמנטים לדוגמא: נחלים, תעלות ניקוז, בריכות חורף, מעיינות, גדר ירוקה, שדרת עצים, טרסה, חורשה).

איך הממשק יתרום לסביבה?

- הצומח המטפס על הגדר יהווה בית גידול אפקטיבי בסביבה אינטנסיבית.
- הגדר תהפוך ממטרד נופי ואקולוגי לנכס נופי עם פריחה משתנה בעונות השנה.

הנחיות

- ליצור בתי גידול עשירים בעלי מופע קווי שמשותלים בפעילות החקלאית.
- לאורך השנה הגדר תהיה מכוסה בצמחיה מטפסת שתהווה בית גידול אפקטיבי ומזון למאביקים, חסרי חוליות וציפורים.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

איסורים

כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, נדרש **לא לקיים** את הפעולות הבאות:

- להשתמש בחומרי הדברה (עם דגש על INSECTICIDES), אלא אם לשימוש ממוקד כטיפול במינים פולשים ומתפרצים או מינים הגורמים סיכון לממשק החקלאי הסמוך.
- **בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.**

מידע נוסף והמלצות ממשק

כדי לעזור לך להשיג את המטרות ולייצר תועלות סביבתיות רצויות מאפשרות זו, אנו ממליצים להשתמש בפעולות מיטביות לניהול הרצועה, אנו ממליצים:

- להתייעץ עם המדריך החקלאי לפני בחירת המינים כדי לוודא ניהול אינטגרטיבי של הגנת הצומח.
- לבסס את צמחיית הגדר על מינים מקומיים (חומר הריבוי נאסף באגן הקישון) שיחזקו את המגוון הביולוגי הארץ ישראלי ואת נוף הצומח המקומי
- לשתול את הצמחים בעונת הגשמים כדי למקסם את הצלחתם ובמידת הצורך לשלב השקיה בשנה הראשונה.
- לשלב מינים צומח שונים שיספקו צוף ופרי בפריסה לאורך השנה במיוחד במועדים בהם יש חוסר.
- לתעדף מינים המספקים צוף, פרי ובית גידול - ראה "תועלות" בטבלה המצורפת (מינים מומלצים).

מידע נוסף ועצה: המידע הנוסף פה יכול לעזור, אך אינו מהווה דרישות של הפעולה הזו.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

רשימת מינים צומח מקומיים:

מינים מומלצים	פריחה
קיסוסית קוצנית	ינואר-מרץ
פרסיון גדול	פברואר-יוני
דלעת נחש סורית	מרץ-אפריל
זלזלת מנוצה	מרץ-יולי
יערה איטלקית	אפריל-מאי
גפן היין (היערות)	אפריל-מאי
חבלבל כפני	אפריל-מאי
ורד צידוני	מאי-אוגוסט
חבלבלן המשוכות	מאי-ספטמבר
אטד אירופי	יוני-ספטמבר
אספרג החורש / ארץ-ישראלי	ספטמבר-אוקטובר
זלזלת הקנוקנות	דצמבר-פברואר

מומלץ לבקש מהיועץ המלווה מידע נוסף והמלצות פרטניות שיעזרו בביצוע מיטבי

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנה חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות במידת הצורך.
- תמונות של הרצועה פעמיים בשנה.
- חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה

9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

350 ש"ח לדונם לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

באזורים בהם יש קטיעה של מסדרונות אקולוגיים ארציים או כאשר השטח החקלאי מפריד בין בתי גידול משמעותיים (בין שמורות טבע שונות). כדאי למקם ליד ערוץ, שורת עצים, או איזורים לחים היכולים להצביע על מעיין או בית גידול ייחודי.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- הרצועה הטבעית תאפשר קישוריות בין בתי הגידול ומעבר בטוח לבע"ח בשולי השדות החקלאיים.
- הרצועה הטבעית תהווה בית גידול בפני עצמה למאביקים, יונקים קטנים, ציפורים וחרקים מועילים.

הנחיות

- לאורך השנה תהיה רצועה ברוחב 3 מטרים לפחות, של צמחיה טבעית מבוססת עשבוניים.
- הרצועה תבוסס במהלך השנה הראשונה של ההסכם ותתוחזק לתקופת ההסכם.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

איסורים

כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נדרש לא לקיים את הפעולות הבאות ברצועת החיץ:**

- לפזר חומרי הזנה או דשנים אורגנים (פרש פרות, קומפוסט).
- לפזר דשנים כימיים המכילים חנקן.
- רעייה או קציר למספוא.
- להשתמש בחומרי הדברה, אלא אם לשימוש ממוקד לטיפול במינים פולשים ומתפרצים או מינים הגורמים סיכון לממשק החקלאי הסמוך.
- **בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.**

מידע נוסף והמלצות ממשק

- כדי לעזור לך להשיג את המטרות ולייצר תועלות סביבתיות רצויות מאפשרות זו, אנו ממליצים להשתמש בפעולות מיטביות לניהול הרצועה, אנו ממליצים:
- בסס את הרצועה במהלך השנה הראשונה להסכם, עם תחזוקה מתמשכת לכל אורך תקופת ההסכם.
 - לוודא שיש מגוון מיני צמחים לכל אורך תקופת ההסכם ובכיסוי של רוב השטח.
 - ניתן לנהל את הרצועה באמצעות רעייה וגיזום קלים.

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנה חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות במידת הצורך.
- תמונות של הרצועה פעמיים בשנה.
- חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

ממשקים חקלאיים תומכי סביבה - האגודה הישראלית לאקולוגיה ומדעי הסביבה - משארים טבעיים ושולי שדות

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה

10

ביסוס גדר חיה

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

25 ש"ח ל 10 מטר רץ לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

- בקרבת רפתות, דירים או לולים פתוחים.
- באתרים בהם יש אפשרות לנהל את שני צדדי הגדר החיה.
- אתרים מועדים לנגר עילי וסחף.
- אתרים בהם גדר חיה תחסום רוחות לצד גידולים רגישים לרוח.
- באתרים רלוונטיים בהם כבר קיימת גדר חיה, אפשר לשקול תעריף תחזוקה.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- גדר חיה יכולה לספק בית גידול לחיות בר.
- גדר חיה יכולה לספוג עודף אמוניה שנוצר באיזורי מחייה של חיות משק.
- להגן על גידולים ולהפחית סחיפת קרקע על ידי רוח.
- להפחית נגר עילי וסחף קרקע.

הנחיות

- באתרים רלוונטיים, יהיו גדרות חיות המורכבות מינים מקומיים, ברוחב 50-100 ס"מ ובגובה 100-200 ס"מ.
- יש להכין רצועת קרקע ברוחב 1 מ' בתנאי קרקע טובים ועם מינימום תחרות ממינים אחרים.
- יש להשתמש בשתילים בוגרים (בני שנתיים) בגובה של 45-60 ס"מ, מינים מקומיים. על אף מין לא להוות יותר מ-70% מסך השתילים.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

- שתילה תתבצע בשורות כפולות לסירוגין.
- יש להחליף שתילים שלא נקלטו בשתילים חדשים.
- סביב מכלאות בעלי חיים וחיות משק השתמש במינים שאינם אכילים ע"י בעלי החיים.
- גיזום במהלך השנתיים הראשונות לטובת צימוח שיחי.

מינים מומלצים:

- אלת המסטיק
- שיזף השיח
- הרדוף נחלים
- אשחר רחב עלים
- אטד, אשחר ארץ-ישראלי

איסורים

- אסור שהגדר תחסום גישה ציבורית לאיזורים ציבוריים.

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנה חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות במידת הצורך.
- תמונות של הרצועה: אחת בשיא הצמיחה ואחת לאחר הכיסוח.
- חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

לחוכ העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה

11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

250 ש"ח לדונם לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

- בגבולות בין שדות יצרניים לבין אתרים רגישים: בתי גידול לחים, אתרי טבע ייחודי (מינים בסכנת הכחדה), אתרים היסטוריים, יישובים ואיזורי התקהלות אנושית.
- בגבולות עם מקורות מים בעלי ערך סביבתי.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- יספק בתי גידול טבעיים לחיות הבר.
- הגנה על בתי גידול רגישים על ידי יצירת חיץ נוסף התומך בהם.

הנחיות

- לאורך השנה תהיה רצועה של 6 מטר רוחב של צומח עשבוני, ושיחים נמוכים, שתתפתח בהתחדשות טבעית בין קרקע מעובדת לאתרים רגישים. במקרה שמדובר בבית גידול יובשני, אתר נופש או מבנה ייחודי, ניתן לצמצם את הרצועה לפחות, עד מינימום של 3 מטר.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

איסורים

כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נדרש לא לקיים את הפעולות הבאות ברצועת החיץ:**

- להמנע משימוש בכלים כבדים ופילוח הקרקע
- לפזר חומרי הזנה או דשנים אורגנים (פרש פרות, קומפוסט).
- לגדל גידולים יצרניים במרחק 6 מטרים מהרצועה.
- לגזום במהלך עונת הקינון (אפריל - יולי).
- לגזום יותר משליש מהצימוח השיחי כל שנה.
- להשתמש בחומרי הדברה, אלא אם לשימוש ממוקד כטיפול במינים פולשים ומתפרצים או מינים הגורמים סיכון לממשק החקלאי הסמוך.

בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.

מידע נוסף והמלצות ממשק

כדי לעזור לך להשיג את המטרות ולייצר תועלות סביבתיות רצויות מאפשרות זו, אנו ממליצים להשתמש בפעולות מיטביות לניהול הרצועה, אנו ממליצים:

- לאפשר לרצועה לגדול עד 6 מטרים רוחב.
- לגזום בסתיו ובחורף רק כדי לשמר את שילוב השיחים והעשבונים ולהפחית עשבים מזיקים.
- לא לאפשר לרצועה לפתח צמחיה מעוצה, אפשר לנהל באמצעות רעייה מבוקרת או גיזום.
- הפעולה הזו מתאימה באזורים בהם יש תעלה בין הקרקע המעובדת לאתר הרגיש, בתנאי שהתעלה לא זקוקה לתחזוקה שוטפת.

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנה חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבונות במידת הצורך.
- תמונות של הרצועה: אחת בשיא הצמיחה ואחת לאחר הכיסוח.
- חשבונות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

צילום: אבי אריש

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה

12

**ממשק בסמיכות
לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו
לח, מעיינות)**

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבריכות חורף / אחו לח / מעיינות

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

250 ש"ח לדונם לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

- רק על אדמה מעובדת בסמוך לבריכות חורף, מעיינות או בסמוך לתעלות מים/ניקוז בעלות ערך סביבתי.
- לא בסמוך לאתרים היסטוריים או ארכיאולוגיים.
- לא בסמוך לבריכות בעלות פונקציה תעשייתית או מזוהמות.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- בהגנה על בריכות מים ותעלות בעלות ערך סביבתי גבוה מכניסה של חומרים מזינים מהאדמה המעובדת. כך נשפר את איכות המים ונתמוך בחי והצומח. אם הפעולה תצלח, נראה ירידה בכמות הזיהום המומס או הנישא והדשנים שנכנסים לגוף המים.

הנחיות

- שנה הראשונה, תיווצר רצועת צומח עשבוני של 10-20 מטר רוחב (או בהתאם לתנאים הספציפיים במקום) מסביב לבריכה או מעיין, או רצועה באותו רוחב בצמוד לתעלה.
- יפותח שילוב של עשבייה טבעית, צמחים פורחים ושיחים נמוכים דרך התחדשות טבעית.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (ברכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

איסורים

כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נדרש לא לקיים את הפעולות הבאות ברצועת החיץ:**

- לכסח את הרצועה, חוץ מכדי למנוע משיחים להתפתח עד יותר מחצי משטח הרצועה.
- להשתמש בחומרי הדברה, אלא אם לשימוש ממוקד כטיפול במינים פולשים ומתפרצים או מינים הגורמים סיכון לממשק החקלאי הסמוך.
- ליישם דשנים או זבל.

בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.

מידע נוסף והמלצות ממשק

כדי לעזור לך להשיג את המטרות ולייצר תועלות סביבתיות רצויות מאפשרות זו, אנו ממליצים להשתמש בפעולות מיטביות לניהול הרצועה:

- לכסח רק כדי לעכב צמיחה מעוצה: החלק הדרומי של הבריכה צריך להישאר פתוח וחופשי משיחים.

מומלץ לבקש מהיועץ המלווה מידע נוסף והמלצות פרטניות שיעזרו בביצוע מיטבי.

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנה חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות.
- תמונות של הרצועה: אחת בשיא הצמיחה ואחת לאחר הגיזום.
- חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה

13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

250 ש"ח לדונם לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

- באתרים מעובדים בהם יש סכנה לסחיפת קרקע ונגר עילי.
- באתרים סמוכים לתעלות, נחלים ונהרות.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- רצועת חיץ שתמנע מחומרים מזהמים להתנקז לתוך גופי מים.
- מניעת סחף קרקע.
- יצירת בית גידול לחיות בר.

הנחיות

- לאורך השנה תהיה רצועת צומח עשבוני ברוחב 12-24 מטרים. יש לבסס את הצומח במהלך השנה הראשונה ולתחזק אותה במהלך כל תקופת ההסכם. כיסוי הצומח צריך להיות רצוף, מבלי סימני הפרעה של רכב או רעייה.
- בסוף הקיץ, אחרי עונת הקינון (אפריל - יולי), יש לכסח רצועה של 6 מטרים הסמוכה לאיזור היצרני כדי לשמור על נוף צמחיה נמוך יותר.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

איסורים

כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נדרש לא לקיים את הפעולות הבאות ברצועת החיץ:**

- לפזר חומרי הזנה או דשנים אורגנים (פרש פרות, קומפוסט).
 - להשתמש בחומרי הדברה, אלא אם לשימוש ממוקד כטיפול במינים פולשים ומתפרצים או מינים הגורמים סיכון לממשק החקלאי הסמוך.
 - לאפשר רעייה.
 - לכסח את שארית הרצועה, למעט גיזום של צמיחה מעוצה.
- בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.**

מידע נוסף והמלצות ממשק

- בכדי לעזור לך להשיג את המטרות ולייצר תועלות סביבתיות רצויות מאפשרות זו, אנו ממליצים להשתמש בפעולות מייטביות לניהול הרצועה:
- לאחר שהרצועה התבססה, כסח 1-3 מטר מהרצועה בסמוך לגידול, כל שנה לאחר ה-15 באפריל
 - כסח את שארית הרצועה רק כדי למנוע התבססות של צמחים מעוצים וניהול מינים פולשים.
 - במידה וישנם עצים במרחב הרצועה, השאר ענפים מתים וענפים שמקשים על תחזוקת הרצועה מתחת לנוף העץ.

מידע נוסף ועצה: המידע הנוסף פה יכול לעזור, אך אינו מהווה דרישות של הפעולה הזו.

איך לבחור אתר מתאים:

- בכדי להגן על ערוצי מים ונחלים, צרו את רצועת החיץ:
- ליד ערוץ הנחל.
 - לצד ערוצי הניקוז.
 - לאורך מדרון ארוך, בכדי לקלוט נגר עילי לפני שיצטבר לזרימה שיכולה לפגוע במבנה הקרקע.
 - בבתי גידול רגישים לחנקן, יש לבסס את הרצועה על קרקע חקלאית סמוכה לבית הגידול הרגיש. כך נפחית את שיעור החנקן האטמוספרי, ואת השפעתו השלילית על המגוון הביולוגי.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

כיצד לנהל את רצועת החיץ:

- הכן את הקרקע לזריעה מיטבית על ידי טיפול בקרקע מהודקת - יעודד ביסוס מיטבי של הרצועה והולכה הידראולית טובה יותר.
- נהל עשבייה וכסח בצורה קבועה ב-24-12 החודשים הראשונים בכדי לעודד עשבוני טבעיים להתפתח.
- הימנעו מכיסוח כאשר האדמה רטובה כדי למנוע הידוק הקרקע.
- רצועת החיץ אמורה להישאר במקום שלא אמור להזרע שוב במהלך ההסכם.

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנה חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות במידת הצורך.
- תמונות של הרצועה: אחת בשיא הצמיחה ואחת לאחר הכיסוח.
- חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה צוף ואבקה (לטובת
מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

צילום: לירון ישראלי